

Vlaams
Parlement

stuk **2159** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 5 november 2013 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met het verdrag
van de Raad van Europa
inzake het voorkomen en bestrijden van geweld
tegen vrouwen en huiselijk geweld en het aanhangsel,
opgemaakt in Istanboel op 11 mei 2011
en ondertekend in Straatsburg op 11 september 2012

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door de heer Karim Van Overmeire

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Frank Creyelman.

Vaste leden:

de heren Paul Delva, Ward Kennes, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heer Frank Creyelman, mevrouw Marijke Dillen, de heer Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Jan Roegiers;
de heren Marc Hendrickx, Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heer Lode Ceyskens, mevrouw Cindy Franssen, de heren Peter Van Rompuy, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Fatma Pehlivan;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

2159 (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
1.1. Ontstaan van het verdrag.....	4
1.2. Doel en toepassingsgebied van het verdrag.....	4
1.3. Inhoud van het verdrag	4
1.4. Advies van de strategische adviesraden.....	5
1.5. Beleid in Vlaanderen	6
1.6. Initiatieven van andere beleidsniveaus en relatie met het Vlaamse beleid	7
2. Bespreking	7
3. Stemmingen	11
3.1. Artikelsgewijze stemming	11
3.2. Stemming over het geheel	11
Gebruikte afkortingen	12

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking behandelde op 22 oktober 2013 het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld en het aanhangsel, opgemaakt in Istanboel op 11 mei 2011 en ondertekend in Straatsburg op 11 september 2012.

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Minister *Jo Vandeurzen* beklemtoont dat geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld niet alleen schadelijk zijn voor de slachtoffers, maar dat ook de wortels van de samenleving er door worden aangetast. Daarom worden er op vele domeinen inspanningen geleverd om dit soort geweld te voorkomen en aan te pakken. Het voorliggende ontwerp van decreet strekt tot instemming met het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, opgemaakt in Istanboel op 11 mei 2011 en getekend door de Belgische Staat op 11 september 2012. Dit verdrag is het eerste internationaal mensenrechtenverdrag dat geweld tegen vrouwen uitdrukkelijk verbiedt.

1.1. *Ontstaan van het verdrag*

De basis van het verdrag zijn de mensenrechten. Geweld tegen vrouwen, met inbegrip van huiselijk geweld, is één van de ernstigste vormen van gendergerelateerde schending van de mensenrechten in Europa. Sinds de jaren 1990 heeft Europa een proces uitgewerkt ter bescherming van vrouwen tegen geweld. Uiteindelijk resulteerde het werk van het ad hoc Comité inzake de voorkoming en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (CAHVIO) in het huidige verdrag.

1.2. *Doel en toepassingsgebied van het verdrag*

Het verdrag is, zowel in vreedstijd als ten tijde van gewapende conflicten, van toepassing op alle vormen van geweld tegen vrouwen, met inbegrip van huiselijk geweld dat vrouwen buitenmatig zwaar treft. De partijen worden aangemoedigd om het verdrag toe te passen op alle slachtoffers van huiselijk geweld.

Het verdrag vermeldt vijf doelstellingen. Vooreerst vrouwen beschermen tegen alle vormen van geweld en geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld voorkomen, vervolgen en uitbannen. Ten tweede, bijdragen aan het bannen van discriminatie van vrouwen en de gelijkheid van vrouwen en mannen bevorderen, mede door de eigen kracht van vrouwen te versterken. Een derde doelstelling betreft het opzetten van een allesomvattend kader, met beleidsmaatregelen ter bescherming en ondersteuning van alle slachtoffers van geweld tegen vrouwen. De vierde doelstelling is het bevorderen van internationale samenwerking en de vijfde en laatste het ondersteunen en bijstaan van organisaties en wetshandhavende instanties, teneinde samen te werken aan een integrale aanpak van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.

De maatregelen dragen bij aan een globaal, geconcentreerd en geïntegreerd beleid betreffende geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Het verdrag bevat maatregelen op het vlak van preventie en vervolging, maar streeft ook naar een betere begeleiding van de slachtoffers. Het verdrag stelt ook een specifiek toezichtsmechanisme in om een doeltreffende uitvoering van de verdragsbepalingen te waarborgen.

1.3. *Inhoud van het verdrag*

Hoofdstuk 1 bevat de begripsomschrijvingen en de doelstellingen. Opvallend is dat het verdrag brede definities hanteert van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.

Hoofdstuk 2 betreft het integraal beleid en het verzamelen van gegevens. De partijen worden verplicht om een nationaal beleid te voeren dat alle vormen van geweld effectief voorkomt en bestrijdt. In dat beleid moeten de rechten van het slachtoffer centraal staan en moeten alle actoren worden betrokken. Het beleid moet ook gecoördineerd, geïmplementeerd, gemonitord en getoetst worden. Het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen of het toekomstige Instituut voor de Mensenrechten zal daar voor instaan. Deze bepaling ligt in de lijn van het Nationaal actieplan ter bestrijding van partnergeweld en andere vormen van intrafamiliaal geweld 2010-2014.

Hoofdstuk 3 betreft de maatregelen op het gebied van preventie. Het verdrag legt de klemtoon op een verregaande gedragswijziging van het grote publiek, het overwinnen van stereotiepe opvattingen over de genderproblematiek en een grotere bewustwording. De preventieve maatregelen in het verdrag omvatten bewustwordingscampagnes op alle niveaus van de samenleving. Het verdrag schrijft ook preventieve maatregelen voor binnen het onderwijs, sport, cultuur, recreatie en media. Daarnaast moet er aandacht besteed worden aan de training van beroepskrachten. Correcte berichtgeving in de media over geweld tegen vrouwen is eveneens een van de aandachtspunten. De strategische adviesraden vragen welke initiatieven genomen zullen worden inzake de participatie van de private sector en de media. Deze sectoren zouden nog meer kunnen betrokken worden in het Vlaamse beleid, onder meer via het gevolg dat zal worden gegeven aan het interuniversitair onderzoek over pers en slachtoffers. Het is duidelijk dat alle vormen van geweld voorkomen een kerndoel is van het verdrag. Daarnaast moeten de slachtoffers beschermd worden tegen verdere gewelddaden en hulp krijgen om de gevolgen van dat geweld te boven te komen.

Het vierde hoofdstuk voorziet daartoe in de nodige maatregelen: informeren, ondersteunen, opvangen, hulp aanbieden in allerlei vormen enzovoort.

Hoofdstuk 5 betreft het materieel recht: een reeks maatregelen ter voorkoming van geweld, ter bescherming en schadeloosstelling van de slachtoffers en ter bestraffing van de daders. Heel wat artikelen in dit en in de twee volgende hoofdstukken behoren niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, zoals het strafbaar stellen en vervolgen van bepaalde gedragingen.

Hoofdstuk 6 bevat de maatregelen op het gebied van onderzoek, vervolging, procesrecht en beschermende maatregelen. Hoofdstuk 7 regelt een aantal aspecten die bijdragen aan de bescherming van slachtoffers van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld die mogelijk een precair verblijfsstatuut hebben. Hoofdstuk 8 is gewijd aan internationale samenwerking. De bepalingen van dit hoofdstuk hebben niet alleen betrekking op juridische samenwerking, maar ook op samenwerking ter voorkoming van geweld en ter ondersteuning van de slachtoffers. In hoofdstuk 9 wordt het toezichtmechanisme uitgewerkt, om te waarborgen dat alle partijen op een afdoende manier het geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld aanpakken. De hoofdstukken 10, 11 en 12 betreffen de verhouding tot andere internationale instrumenten, de procedure voor wijzigingen van het verdrag en slotbepalingen.

1.4. *Advies van de strategische adviesraden*

Het verdrag werd voorgelegd aan de strategische adviesraden voor de beleidsdomeinen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en Internationaal Vlaanderen en aan de Raad van State. De Raad van State maakte geen opmerkingen.

De adviesraden formuleerden enkele bedenkingen bij de tenuitvoerlegging van het verdrag. Vooreerst bevat het verdrag talrijke verplichtingen waar een financieel kostenplaatje aan hangt. Ten tweede treedt het verdrag pas in werking na tien ratificaties, waarvan acht

door leden van de Raad van Europa. Tot nog toe ondertekenden 24 staten het verdrag. Turkije ratificeerde het verdrag al. Terecht stellen de adviesraden zich de vraag wanneer het aantal ratificaties zal worden gehaald. Ze vinden het wel positief dat het stellen van voorbehoud bij het verdrag onder zeer strikte voorwaarden valt. Ten derde merken de adviesraden op dat het afdwingen van bepalingen uit het verdrag geen sinecure zal zijn.

De strategische adviesraden beschouwen het toezichtsmechanisme via rapporteringen als een belangrijk alternatief om het geweld tegen vrouwen en het huiselijk geweld aan het licht te brengen. Ze vragen de Vlaamse Regering om de maatregelen die nodig zijn voor de tenuitvoerlegging van het verdrag in kaart te brengen.

1.5. *Beleid in Vlaanderen*

De minister beklemtoont dat in deze legislatuur al veel werd gedaan op het gebied van de preventie en aanpak van huiselijk geweld. Een speerpunt in de Vlaamse aanpak van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld is het meldpunt 1712 voor misbruik, geweld en kindermishandeling. Sinds maart 2012 is het meldpunt er voor alle burgers die een vraag hebben of een melding willen doen in de context van geweld, misbruik en kindermishandeling. Bij de start van het meldpunt werd een informatie- en sensibiliseringscampagne gevoerd met een focus op de problematiek van kindermishandeling. In maart 2013 werd een campagne in verband met partnergeweld gevoerd. Er wordt dus verder gewerkt aan de bekendmaking van het meldpunt 1712.

De centrale rol van de CAW's in het beleid inzake partnergeweld werd versterkt. Dat gebeurde onder andere door de omzendbrief van 7 juli 2006 betreffende de versterking van de aanpak van intrafamiliaal geweld en partnergeweld voor het algemeen welzijnswerk. Er zijn resultaten, zoals lokale samenwerkingsverbanden tussen de centra, politie en parket en relevante lokale welzijns- en gezondheidsactoren. Er is de verruiming van het aanbod voor gezinnen die geconfronteerd worden met huiselijk geweld en de registratie, waaruit de omvang en het profiel van de doelgroep blijkt. Dit sluit aan bij de afspraken die in het raam van het Nationaal Actieplan Partnergeweld werden gemaakt. Door middel van de netwerken die de CAW's ontwikkelen en via het meldpunt 1712 wordt er gewerkt aan het sensibiliseren en inschakelen van signaaldetectoren.

Daarnaast wordt, in het kader van het Kwaliteitsdecreet, aan welzijns- en gezondheidssectoren gevraagd om werk te maken van een beleid inzake grensoverschrijdend gedrag. Concreet gaat het om een meldingsplicht, het ontwikkelen van een interne procedure en het aanwijzen van een contactpersoon. Dit kent ondertussen zijn vertaling in de regelgeving van het VAPH, het agentschap Jongerenwelzijn, het algemeen welzijnswerk en Kind en Gezin. Het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk werkt ondertussen aan een handboek over familiaal geweld. Dit handboek reikt handvatten aan waarmee hulpverleners kunnen omgaan met situaties van partnergeweld. De methodiekmap 'Kinderen en partnergeweld: wat nu?' biedt een kader en werkmateriaal voor de hulpverleners van de CAW's. Op 23 oktober 2012 organiseerde het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk de trefdag Geweld en Misbruik, waarop onder meer partnergeweld en eengerelateerd geweld aan bod komen. Het steunpunt inventariseert en verspreidt eveneens alle goede praktijken om de toegankelijkheid voor etnisch culturele minderheden tot het ambulante en residentiële hulpaanbod van de CAW's te verhogen. Het steunpunt schenkt daarbij bijzondere aandacht aan de problematiek van huiselijk geweld.

Ook de CIG's spelen een belangrijke rol bij de aanpak van intrafamiliaal geweld. Zij beschikken over ambulante en residentiële begeleidingsmogelijkheden voor het ganse gezin. In 2013 werden twee bijkomende projecten gestart, waardoor er dertig extra capaciteits-eenheden beschikbaar zijn, die het aanbod van de Centra voor Integrale Gezinszorg versterken.

De cgg's beschikken eveneens over een arsenaal aan hulpvormen om geweld tussen partners en in gezinnen aan te pakken, met het oog op herstel en terugvalpreventie.

Daarnaast zijn er diverse projecten operationeel met het oog op een ketengerichte aanpak van intrafamiliaal geweld, zoals het Antwerpse project CO3 (cliëntcentrale organisatie met drie partners) en de Limburgse denktank Intrafamiliaal Geweld.

In 2011 ondersteunde de Vlaamse Gemeenschap de vzw INTACT voor een sensibiliseringscampagne. INTACT is het juridisch steunpunt voor zowel potentiële slachtoffers als professionelen die in aanraking komen met de problematiek van vrouwelijke genitale verminking of andere schadelijke traditionele praktijken. Diensten kunnen ook gebruik maken van een vormingsaanbod van INTACT.

In de schoot van het Vlaams Forum Kindermishandeling is een werkgroep van start gegaan in verband met de vrouwelijke genitale verminking. Die werkgroep zal aanbevelingen doen op het gebied van detectie, aanpak en informatie-uitwisseling tussen de relevante actoren. Er worden ook verschillende bijkomende maatregelen genomen betreffende de preventie en de bestrijding van intrafamiliaal geweld, zoals voorgeschreven in het verdrag, bijvoorbeeld de uitbouw van de behandelprogramma's voor plegers van huiselijk geweld.

1.6. *Initiatieven van andere beleidsniveaus en relatie met het Vlaamse beleid*

Sinds 2001 heeft België actieplannen tegen geweld opgesteld. Het Nationaal Actieplan 2010-2014 dat op 23 november 2010 werd goedgekeurd en waarin Vlaanderen partner is, legt de nadruk op partnergeweld en andere vormen van intrafamiliaal geweld, zoals gedwongen huwelijken, eerge relateerd geweld en genitale verminking bij vrouwen. Dat actieplan schept een kader waarbinnen de maatregelen van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten een plaats krijgen. Het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen coördineert dit plan.

De ondertekening van het verdrag betekent de uitvoering van een engagement dat in het nationaal actieplan partnergeweld en andere vormen van familiaal geweld staat. Vlaanderen zal een actieve rol opnemen in het volgende nationale actieplan.

België heeft al een deel van de verdragsbepalingen opgenomen in zijn strafrechtelijk beleid. Zo werd bij de wet van 23 februari 2012 artikel 458bis van het Strafwetboek uitgebreid voor misdrijven van huiselijk geweld. Dokters en vertrouwenspersonen zullen in de toekomst niet zijn gebonden door hun beroepsgeheim wanneer zij indicaties hebben van huiselijk geweld en wanneer ze vrezen voor de veiligheid van de betrokkene. In 2012 werd ook een nieuwe wet inzake het tijdelijk huisverbod ingeval van huiselijk geweld aangenomen.

2. Bespreking

De heer *Ward Kennes* merkt op dat uit de toelichting van de minister bleek dat in Vlaanderen al heel wat werd geïmplementeerd van het beleid dat het verdrag beoogt. Het is belangrijk dat internationale verdragen op het terrein voelbaar zijn en Vlaanderen heeft al heel wat stappen in de goede richting gezet.

Het gaat niet alleen om het strafrechtelijke luik, maar ook om de maatschappelijke bewustwording. Kan er iets meer duidelijkheid worden gegeven over de monitoring? Welke organen gaan zich op federaal en Vlaams niveau bezighouden met de uitvoering van het verdrag? Zijn er afspraken met het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen of het toekomstige Instituut voor de Mensenrechten? In de adviezen van de strategische adviesraden wordt ook verwezen naar de rol van het parlement bij het toezicht. Daar moet nog verder werk van worden gemaakt.

Mevrouw *Fientje Moerman* stelt vast dat het verdrag in werking treedt na tien ratificaties, waarvan acht door lidstaten van de Raad van Europa. Ze is voorstander van de ratificatie, temeer cijfers aantonen dat in België een kwart van de vrouwen tussen twintig en zestig jaar in een heteroseksuele relatie slachtoffer waren van geweld. Ze stoort zich wat aan de wanverhouding tussen de administratieve benadering van de minister en de amper dertig extra plaatsen die er komen. Dit is maar weinig voor een zo groot probleem.

Is er al een evaluatie van het meldpunt Misbruik, Geweld en Kindermishandeling van 2012? Hoe gaat de samenwerking en vooral de beleidsafstemming gebeuren tussen de verschillende niveaus? Welke middelen worden er voor de tenuitvoerlegging van het verdrag ter beschikking gesteld en hoe verloopt de monitoring? Er is een meldpunt waarvan in de toelichting wordt gezegd dat het zal worden geëvalueerd. Wat is de stand van zaken?

Tegen de goedkeuring van dit verdrag gekant zijn, is onmogelijk. De spreekster betreurt alleen dat anno 2013 nog altijd iets meer dan de helft van de wereldbevolking in een slachtofferrol zit. Een kwart daarvan is in België een daadwerkelijk slachtoffer. Ze vindt dat dit een horizontale beleidsprioriteit moet zijn. In de dagdagelijkse praktijk krijgt partnergeweld al te vaak niet de nodige consideratie. Er is op dat vlak nog veel werk.

Ook mevrouw *Sabine Poleyn* steunt het verdrag. Ze verwijst naar de resolutie betreffende de verspreiding en bestrijding van het fenomeen van vrouwelijke genitale verminking (*Parl. St. VI. Parl. 2012-13, nr. 2149/1*), waarin om meer aandacht wordt gevraagd voor de strijd tegen vrouwelijke genitale verminking en dit zowel op Vlaams als federaal niveau. Er zijn al een aantal initiatieven, maar de Vlaamse Regering wordt gevraagd om er nog meer op in te zetten. De strijd tegen vrouwelijke genitale verminking wordt door iedereen gesteund. De spreekster hoopt dat ook de minister positief zal staan tegenover dit initiatief.

De heer *Karim Van Overmeire* heeft goede hoop dat dit verdrag mee aan het probleem kan remediëren. De engagementen zijn immers zeer concreet geformuleerd en er is in monitoring voorzien.

Artikel 2 van het verdrag bepaalt de reikwijdte ervan. In punt 1 wordt gesteld dat het verdrag van toepassing is op alle vormen van geweld tegen vrouwen, met inbegrip van huiselijk geweld, dat vrouwen buitenproportioneel treft. In punt 2 wordt bepaald dat de partijen worden aangemoedigd dit verdrag toe te passen op alle slachtoffers van huiselijk geweld. De partijen dienen bij de uitvoering van de bepalingen van dit verdrag bijzondere aandacht te schenken aan vrouwen die het slachtoffer zijn van gendergerelateerd geweld. De heer Van Overmeire interpreteert dit zo dat het verdrag altijd van toepassing is als een vrouw het slachtoffer is. Mannen die slachtoffer zijn, zijn echter afhankelijk van de goodwill van de nationale autoriteiten om al dan niet bij de werking van dit verdrag te worden betrokken. De spreker vindt het ietwat een gemiste kans dat mannen en vrouwen hierin niet gelijk behandeld worden. Het is ook merkwaardig dat in de toelichting staat vermeld dat er een duidelijk verband is tussen geweld tegen vrouwen en kindermisbruik, maar dat er geen betrouwbare gegevens zijn over geweld tegen mannen. Daar is allicht dus ruimte voor verder onderzoek.

In de toelichting wordt ook gesteld dat het verdrag voor het eerst in Europa wettelijk bindende normen invoert om geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te voorkomen, de slachtoffers ervan te beschermen en de daders te bestraffen. Dit verdrag geeft een aantal precieze opdrachten mee, maar het heeft geen rechtstreekse werking. Er is dus nog een omzetting per land nodig. Dit blijkt echter onvoldoende uit de toelichting.

Het gemengde karakter van het verdrag werd in dit geval vooraf vastgesteld. Waarschijnlijk werd de Vlaamse Regering bij de onderhandelingen betrokken. De gefedereerde entiteiten

hadden een mandaat om te ondertekenen. De gevolgde werkwijze bewijst dat de procedure dus wel degelijk correct kan verlopen.

Artikel 60 over de gendergerelateerde asiolverzoeken is een federale aangelegenheid. Als in de toelichting echter wordt gesteld dat 25 tot 40 percent van de vrouwen mogelijk slachtoffer zijn van gendergerelateerd geweld en als dit op de asielpcedure wordt betrokken, dan rijst de vraag of hiermee voldoende rekening wordt gehouden in de huidige context in dit land. Of is er nog ruimte voor verandering?

De heer Van Overmeire zegt voorts dat de ervaring leert dat het opzetten van een groep van deskundigen, GREVIO, die gaat optreden als toezichtsmechanisme, een goede manier van werken is. De procedure voor het samenstellen van de groep is nog niet vastgelegd. De leden zullen onderdanen zijn van de verdragsluitende partijen. Zijn er denkpluizen om daar ook een deskundige vanuit België of Vlaanderen aan te stellen? Is er daarover al overleg geweest? Of wordt de procedure afgewacht? De spreker suggereert om dit zo snel mogelijk aan te kaarten als Vlaanderen hier een rol wil spelen.

Artikel 70 bepaalt dat de nationale parlementen worden uitgenodigd om deel te nemen aan het toezicht op de maatregelen ter uitvoering van dit verdrag en dat de partijen de rapporten van GREVIO overleggen aan hun nationale parlementen. Hoe wordt het begrip ‘nationaal parlement’ in het kader van dit verdrag geïnterpreteerd? Is het Vlaams Parlement naar analogie met verklaring 51 bij het Verdrag van Lissabon een nationaal parlement? Of is het begrip ‘nationaal parlement’, bij gebrek aan een verklaring bij het verdrag of bij gebrek aan enige toelichting, de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers en eventueel de Senaat? Deze laatste interpretatie betekent dat alles wat in Vlaanderen gebeurt, internationaal zal worden gemonitord en dat daarover verslag zal worden uitgebracht bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Dit zou flagrant in strijd zijn met het beginsel ‘in foro interno, in foro externo’. Is er op Belgisch niveau gesproken over het begrip ‘nationaal parlement’? Zal dit nog gebeuren? Nog voor de goedkeuring van het verdrag zou daar eigenlijk duidelijkheid over moeten zijn. Na de goedkeuring zal er immers niets meer gebeuren. Zelfs met de verklaring 51 duurde het nog maanden vooraleer die in de praktijk werd gerealiseerd.

De heer *Frank Creyelman* deelt mee dat ook de Vlaams Belangfractie het ontwerp van decreet met volle overtuiging zal goedkeuren. Dit is immers een strijd van mannen én vrouwen.

Hij vindt het wel wrang dat het verdrag is opgemaakt in Turkije, een land waar de rechten van de vrouw onder druk komen te staan door de desecularisering en het verder doordringen van de islam in de samenleving. Nergens wordt er melding gemaakt van de onderdrukkende rol van een bepaalde religie, ook al verwijzen verschillende onderwerpen in het verdrag wel naar deze religie: eerwraak, genitale verminking, gedwongen huwelijken enzovoort. Bepaalde zaken zijn geen Europese uitvinding en als ze er ooit al voorkwamen, behoren ze nu tot het verre verleden. Ze behoren wel tot een cultuur van een godsdienst die niet wil, kan of zal moderniseren. Geweld tegen vrouwen komt niet alleen voor bij moslims. Het feit echter dat dit verdrag nodig is, is een rechtstreeks gevolg van de immigratie, de multiculturele droom en het oprukken van de islam in alle geledingen van de Europese samenleving. In plaats van organisaties te gaan ondersteunen die een integrale strijd willen voeren tegen geweld tegen vrouwen, zou men even goed kunnen stoppen met het ondersteunen van de islam.

De spreker maakt zich los hiervan ook zorgen over het toekennen van verblijfsvergunningen aan slachtoffers van een gedwongen huwelijk en van geweld binnen dat huwelijk. Dit is een logische stap als men vrouwen uit die situatie wil redden. Indien er echter niet grondig wordt gecontroleerd, dan wordt dit een nieuwe vorm van regularisatiefraude.

De *minister* verwijst naar de traditie in België om voor intrafamiliaal geweld met nationale actieplannen te werken. Het huidige actieplan loopt van 2010 tot 2014. Er is een interfederaal werkgroep gecreëerd die de afstemming en integratie van de inspanningen op elkaar afstemt. De rapportering van het comité zal ook via dat kanaal naar de gemeenschappen gaan.

Er zijn minder gegevens beschikbaar over intrafamiliaal geweld tegen mannen. Daarover bestaat nog een groter taboe. Dit verdrag handelt echter wel degelijk ook over huiselijk geweld tegen mannen.

Artikel 60 van het verdrag in verband met de migratiewetgeving handelt inderdaad over een federale aangelegenheid. Het klopt ook dat het verdrag geen rechtstreekse werking heeft. Het monitoringsysteem is een klassiek controlemechanisme. De samenstelling van GREVIO is nog niet besproken omdat het aantal ratificaties tot nog toe zeer beperkt is. Het nationaal actieplan heeft veel aandacht gehecht aan de ketenbenadering. Dit is één van de kritische factoren om dit soort van fenomenen succesvol te bestrijden. Er is in het actieplan aandacht voor preventie, maar ook voor opvolgacties van politie en parket. In de circulaire van het college van procureurs-generaal wordt deze ketenaanpak sterk benadrukt.

Het meldpunt 1712 wordt inderdaad geëvalueerd. De commissie bevoegd voor welzijn volgt dit op. Er zijn zestig extra plaatsen in de CIG's gecreëerd in deze moeilijke budgettaire tijden. Dat is toch een belangrijke prestatie. Het gaat niet over de extra plaatsen op zich, maar over het geheel van het aanbod.

De heer *Ward Kennes* stelt dat als deze vormen van geweld zich enkel zouden voordoen bij één godsdienst of cultuur, het probleem heel wat minder groot zou zijn. De realiteit is echter dat het zich in alle culturen en samenlevingen voordoet. Een internationaal verdrag is dan ook de juiste manier om het probleem aan te pakken. De heer *Frank Creyelman* verduidelijkt dat hij stelde dat het onder andere een deel is van de islamitische cultuur en er daar een groter deel van uitmaakt dan in de westerse cultuur.

Mevrouw *Fientje Moerman* sluit zich aan bij het standpunt van de heer Kennes. Deze commissie vernam tijdens een recent studiebezoek aan Cambodja dat een vijfde van de mannen daar zelf toegeeft een vrouw te hebben verkracht. Dat is een boeddhistisch land. Geweld en geweld tegen vrouwen kan niet worden toegespitst op één godsdienst of cultuur. De heer *Frank Creyelman* stelt dat onderwerpen als eerwraak, genitale verminking en gedwongen huwelijken op dit ogenblik wel degelijk cultureel gebonden zijn.

De *minister* sluit zich aan bij de sprekers die bij de interventie van de heer Creyelman kritische bedenkingen formuleerden.

De heer *Karim Van Overmeire* verwijst nogmaals naar de rol van dit parlement. Het gaat hier om een verdrag van de Raad van Europa dat werkt met monitoring. In verband met de lokale democratie is er al ervaring met die vorm van monitoring. Het is zeer belangrijk dat de experts de juiste gesprekspartners ontmoeten. De minister verbindt er zich toe dat de teksten via de interfederaal werkgroep zullen doorstromen. Als dit niet gebeurt, is er echter geen instrument om tussenbeide te komen.

De spreker betreurt dat er geen automatische reflex is om, als men in een verdrag spreekt over nationaal parlement, voor België te specificeren dat dit ook over de parlementen van de deelgebieden gaat. Bij gebrek aan afspraken hierover, zullen er problemen ontstaan. Er zijn al voorbeelden van buitenlandse of Europese monitoring waar Vlaanderen de juiste contactpersonen niet naar voor kan schuiven. De spreker vraagt de minister nog voor de eindstemming over dit verdrag concrete afspraken te maken met de federale overheid en de gefedereerde entiteiten.

De *minister* vindt het een redelijke vraag dat daarover goede afspraken worden gemaakt. Hij zal zijn experts raadplegen om eventueel via het Overlegcomité de werking te formaliseren. Hij heeft de ervaring dat bij visitaties of informatieopvraging in het kader van verdragen over mensenrechten, de deelstaten daar steeds bij betrokken worden. Het lijkt de minister dan ook een niet zo groot probleem.

De heer *Karim Van Overmeire* verwijst naar het nieuwe bezoek van vertegenwoordigers van de Raad van Europa naar aanleiding van de niet-benoeming van drie burgemeesters in de Rand. Het programma dat zij volgen is zeer Franstalig. Dit moet dan vanuit Vlaanderen worden gecorrigeerd. Dergelijke situaties wil de heer Van Overmeire vermijden. Sinds 1993 is Vlaanderen voor dit buitenlands beleid bevoegd. Dit moet ook in de verdragen tot uiting komen.

3. Stemmingen

3.1. *Artikelsgewijze stemming*

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp van decreet worden eenparig aangenomen met 9 stemmen.

3.2. *Stemming over het geheel*

Het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld en het aanhangsel, opgemaakt in Istanboel op 11 mei 2011 en ondertekend in Straatsburg op 11 september 2012, wordt eveneens eenparig aangenomen met 9 stemmen.

Frank CREYELMAN,
voorzitter

Karim VAN OVERMEIRE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CAW	centrum algemeen welzijnswerk
cgg	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
CIG	centrum voor integrale gezinszorg
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
vzw	vereniging zonder winstoogmerk